

Jarmo Pätäri/aj

31.3.2008

1 (3)

Valtiovarainministeriö

PL 28

00023 Valtioneuvosto

VM 063:00/2007
09.04.2008

Lausuntopyyntönnä 12.2.2007/Dnro VM063:00/2007

Hallituksen esitys finanssivalvonnasta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Akavan linjaus esitykseen

Akava on vastustanut vakuutus- ja rahoitusvalvonnan yhdistämistä, koska valvonnan substanssi alueilla on erilainen ja vaikeasti yhdistettävä. Tämä vaikeus käy ilmi myös esityksestä, jossa osa vakuutusvalvonnasta on tarkoitus jättää finanssivalvonnan ulkopuolelle. Lisäksi Akava katsoo, että uuden organin sijoituspaikka sekä valvonnan substanssin kuuluminen valtiovarainministeriön toimialaan painottaa valvontaa liikaa rahoitusvalvonnan suuntaan.

Akava pitää tärkeänä valvonnan itsenäisyyttä ja sen erottamista alan lainsäädännön valmisteluvastuusta. Erityisen tärkeänä pidetään sitä, että uuden lain mukaisella valvonnalla varmistetaan se, että eläkevaroja käytetään vain eläkevastuiden kattamiseen. Akava katsoo, että uudelle finanssivalvonnalle on varattava riittävät resurssit ja huolehdittava henkilökunnan ammattitaidosta erityisesti myös vakuutusvalvontaan liittyvissä asioissa.

Yleistä

Hallitusohjelmaan perustuvaa esitystä rahoitustarkastuksen ja vakuutusvalvontaviraston yhdistämiseksi uudeksi finanssivalvonnaksi perustellaan mm. toimintaympäristön muutoksilla, luotto- ja vakuutuslaitosten muodostumisella finanssiryhmitymiksi. Yleisesti ottaen on todettu, että rahoitus- ja vakuutusvalvonnan kohteena oleva liiketoiminta siihen liittyvine riskien hinnoitteluineen on jatkuvasti monimutkaistunut. Valvontojen yhdistämisestä saatavalla synergiahyödyllä yhdistettynä riittäviin resursseihin toivotaan saatavan osaavaa henkilöstöä valvonnan hoitamiseen. Esityksen tavoitteena on tehokkaan, toimivan ja nykyaikaisen valvontaviranomaisen luominen.

Esitys lähtee valvontojen yhdistämisestä yhdelle viranomaiselle. Kansainvälisessä tarkastelussa esiintyy yleisesti samanlaisia malleja, mutta myös useamman sektorikohtaisen valvojan malleja. Sen lisäksi yhden valvojan mallin omaksuneissa Isossa-Britanniassa ja Irlannissa on erikseen työeläkejärjestelmän valvoja ja Ruotsissa työttömyysvakuutusta valvova viranomainen.

Työryhmän toimeksiannossa määriteltiin uuden valvontaviranomaisen sijoituspaikaksi Suomen Pankki. Lain on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2009.

AKAVARautatieäisenkatu 6
AKAVA
00520 HelsinkiRautatieäisenkatu 6
Puh 020 7489 40000520 Helsinki
Faksi (09) 142 595

puh 020 7489 400

www.akava.fi

faksi(09) 142 595

www.akava.fi

Valvonnan itsenäisyys ja sen erottaminen substanssin valmisteluvastuusta

Työryhmän enemmistö ehdottaa, että finanssivalvontaa koskevien asioiden käsittely valtioneuvostossa kuuluisi valtiovarainministeriön toimialaan. Tätä perustellaan paitsi sijoituspaikalla Suomen Pankin yhteyteen myös sillä, että EU:ssa rahoitus- ja vakuutusmarkkinoita koskevat asiat kuuluvat Ecofin-neuvostolle, jossa ovat edustettuina jäsenmaiden valtiovarainministerit.

Lakisääteinen eläke- ja vahinkovakuutus ovat yhteensä noin 67 % koko suomalaisen vakuutustoiminnan vakuutustulosta. Valtiovarainministeriö vastaa valtion ja kunnan eläkejärjestelmien substanssin valmistelusta ja sosiaali- ja terveysministeriö vastaavasti yksityissektorin eläkejärjestelmien osalta. Akava pitää valvonta ja valmisteluvastuun toisistaan erottamista tärkeänä tavoitteena.

Esimerkkinä voitaisiin todeta, että valtiovarainministeriöllä on substanssin valmisteluvastuu ja se osallistuu myös Valtion eläkerahaston hallintoon. Valvojan rooli sopii melko huonosti valtiovarainministeriölle kun vielä muistetaan, että eläkerahaston varoja on menneinä aikoina käytetty valtion budjetin tilkkeeksi ja jossain määrin tämäntapainen menettely on edelleen mahdollista. Valvonnan yhdistämisen yhteydessä onkin varmistettava, että eläkkeitä varten kerättyjä varoja käytetään ainoastaan tulevien eläkevastuiden kattamiseen. Tämä koskee sekä yksityisen että julkisen sektorin eläkejärjestelmiä.

Tähän liittyy myös esitys kunnallisen eläkelain 137 §:n muuttamiseksi. Uuden pykälän sanamuodon mukaan kunnallisen eläkelaitoksen toiminnan yleinen ohjaus ja valvonta kuuluu valtiovarainministeriölle. Jos muutoksella tavoitellaan laajempaa ohjaustoimintaa kuin mitä aiemmin oli sisäasiainministeriöllä, silloin kun kuntien eläkevakuutuksen toiminta kuului sisäasiainministeriön toimivaltaan, ei muutos ole perusteltu. Kuntien eläkevakuutus on itsenäinen eläkelaitos, jonka tehtävänä on huolehtia jäsenyhteisöjensä henkilöstön eläketurvasta ja sitä varten kerätyistä varoista. Kuntien eläkevakuutuksen talouden valvonta kuuluisi normaalisti finanssivalvonnan piiriin.

Yhdistymisen haasteita

Työryhmä on esityksessään todennut, että pääosin kaikki rahoitustarkastuksen ja vakuutusvalvontaviraston nykyiset tehtävät siirretään uudelle finanssivalvonnalle. Työryhmä esittää kuitenkin, että joidenkin laitosten valvonta rajattaisiin finanssivalvonnan tehtävien ulkopuolelle asian valmistelun vaatiman ajan jälkeen joko heti voimaantulovaiheessa tai myöhemmin.

Sosiaali- ja terveysministeriön tehtäväksi jäisi miettiä, miten eläketurvakeskuksen, koulutusrahaston ja liikenne- ja potilasvahinkolautakunnan valvonta jatkossa järjestettäisiin. Myöskään työttömyysetuuksien toimeenpanon ohjeistus ja neuvonta eivät kuuluisi finanssivalvonnan piiriin.

Työryhmäkin on joutunut tunnustamaan sen, että valvottavien laitosten toiminnan ja tarkoituksen erilaisuudesta johtuen on vaikeaa sovittaa kaikkia valvottavia finanssivalvonnan alaisuuteen. Koska ainakin vakuutustoiminta näyttää osaltaan jäävän uuden valvojan toimintapiiriin ulkopuolelle ja valvonta tältä osin jakaantuu, ei kahden tai useamman valvojan malli, joka kuitenkin on useassa esityksessä mainitussa maassa omaksuttu ole välttämättä sen huonompi tai tehottomampi kuin hallituksen esityksen mukainen malli.

Tehokas ja nykyaikainen valvonta

Vakuutus- ja rahoitusvalvonnan yhdistämisestä ja sijoittamisesta Suomen Pankin yhteyteen katsotaan esityksessä saatavan vastaiselle toiminnalle hyvät lähtökohdat mm. riittävän ja asiantuntevan henkilöstön palkkaamiseksi valvontatehtäviin. Akava pitää tärkeänä resurssointia ja henkilöstön hyvää osaamista. Valvonnan on oltava tehokasta ja sen hoitamiseen on varattava riittävät resurssit.

Erityisesti on huolehdittava vakuutettujen oikeuksien valvonnasta, koska nyt käsiteltävänä oleva esitys tuntuu sisältönsä, finanssivalvonnan sijoituspaikan ja valtiovarainministeriön toimialaan kuulumisen johdosta painottuvan rahoitusvalvonnan puolelle. Tästä syystä lainsäätäjän tulee varmistaa, että vakuutettujen oikeuksien valvontaan varataan riittävät määrärahat ja asiantuntemus.

Akava ry

Matti Viljanen
puheenjohtaja

Markku Lemmetty
johtaja